

सोलहकारण-भावना पूजा Sōlahakāraṇa-Bhāvanā Pūjā

कविश्री दयानतराय
Kaviśrī Dyānatarāya

(ज्ञान कवि की अर्घ्यावलि सहित)
(jñāna kavi kī arghyaavali sahita)

सोलह-कारण भाय तीर्थकर जे भये ।
हरषे इन्द्र अपार मेरु पे ले गये ॥
पूजा करि निज धन्य लख्यो बहु चाव सों ।
हमहू षोडश कारन भावें भाव सों ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादि – षोडशकारणानि ! अत्र अवतर ! अवतर ! संवौषट् ! (आह्वाननम्)
ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादि – षोडशकारणानि ! अत्र तिष्ठ ! तिष्ठ ! ठः ठः ! (स्थापनम्)
ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादि – षोडशकारणानि ! अत्र मम सन्निहितो भव ! भव ! वषट् ! (सन्निधिकरणम्)

Sōlaha-Kāraṇa bhāya tīrthaṅkara jē bhayē |

Haraṣē indra apāra mēru pai lē gayē ||

Pūjā kari nija dhan'ya lakhyo bahu cāva sōm |

Hamahū ṣoḍaśa kārana bhāvēm bhāva sōm ||

Om hrīm darśanaviśud'dhyādi – ṣoḍaśakāraṇāni! Atra avatara! Avatara ! Sanvaṣaṭ !

(Āhvānanam)

Om hrīm darśanaviśud'dhyādi – ṣoḍaśakāraṇāni! Atra Tiṣṭha! Tiṣṭha! Ṭha !: Ṭha: !

(Sthāpanam)

Om hrīm darśanaviśud'dhyādi – ṣoḍaśakāraṇāni! Atra mama sannihitō Bhava ! Bhava !

Vaṣaṭ! (Sannidhikaraṇam)

कंचन-झारी निरमल नीर, पूजों जिनवर गुन-गंभीर ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्धि -विनयसम्पन्नता-शीलव्रतेष्वनतिचार-अभीक्षणज्ञानोपयोग- संवेग-शक्तितस्त्याग-शक्तितस्तप-साधुसमाधि-वैयावृत्यकरण-अर्हदभक्ति-आचार्यभक्ति-बहुश्रुतभक्ति-प्रवचनभक्ति आवश्यकपरिहाणि-मार्गप्रभावना-प्रवचनवात्सल्य इति षोडशकारणेभ्यः जन्म-जरा-मृत्यु-विनाशनाय जलं निर्वपामीति स्वाहा । १।

Kaṅcana-jhārī niramala nīra, pūjaum̐ jinavara guna-gambhīra |

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya |

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Om hrīm darśanaviśud'dhi -vinayasampannatā-śilavratē"vanaticāra-abhikṣṇajñānōpayōga- sanvēga-śaktitastyāga-śaktitastapa- sādhusamādhi-vaiyāvṛtyakaraṇa-ar'hadbhakti-ācāryabhakti-bahuśrutabhakti-pravacanabhakti āvaśyakāparihāṇi-mārgaprabhāvanā- pravacanavātsalya iti ṣoḍaśakāraṇēbhya: Janma-jarā-mṛtyu-vināśanāya jalam̐ nirvapāmīti svāhā |1|

चंदन घसों कपूर मिलाय, पूजों श्रीजिनवर के पाय ।

परमगुरु हो जय जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः संसारतापविनाशनाय चंदनं निर्वपामीति स्वाहा ।२।

Candana ghasaurṁ kapūra milāya, pūjaurṁ śrījinavara kē pāya ।

Paramaguru hō jaya jaya nātha paramaguru hō ॥

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya ।

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ॥

Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣoḍaśakāraṇēbhya: Sansāratāpavināśanāya candanaṁ nirvapāmīti svāhā |2|

तंदुल धवल सुगंध अनूप पूजों जिनवर तिहुँ-जग-भूप ।

परमगुरु हो जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः अक्षयपद-प्राप्तये अक्षतान् निर्वपामीति स्वाहा ।३।

Tandula dhavala sugandha anūpa pūjaurṁ jinavara tihuṁ-jaga-bhūpa ।

Paramaguru hō jaya-jaya nātha paramaguru hō ॥

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya ।

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ॥

Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣoḍaśakāraṇēbhya:Akṣayapada-prāptayē akṣatān nirvapāmīti svāhā |3|

फूल सुगन्ध मधुप-गुंजार, पूजों जिनवर जग-आधार ।

परमगुरु हो जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः कामबाण- विध्वंसनाय पुष्पं निर्वपामीति स्वाहा ।४।

Phūla sugandha madhupa-guñjāra, pūjaurṁ jinavara jaga-ādhāra ।

Paramaguru hō jaya-jaya nātha paramaguru hō ॥

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya ।

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ॥

Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣoḍaśakāraṇēbhya: Kāmabaṇa- vidhvansanāya puṣpam nirvapāmīti svāhā |4|

सद नेवज बहुविधि पकवान, पूजों श्रीजिनवर गुणखान ।

परमगुरु हो जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः क्षुधारोग-विनाशनाय नैवेदयं निर्वपामीति स्वाहा ।५।

Sada nēvaja bahavidhi pakavāna, pūjaurṁ śrījinavara guṇakhāna ।

Paramaguru hō jaya-jaya nātha paramaguru hō ॥

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya ।

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ॥

Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣoḍaśakāraṇēbhya: Kṣudharōga-vināśanāya naivēdyaṁ nirvapāmīti svāhā |5|

दीपक-ज्योति तिमिर छयकार पूजों श्रीजिन केवलधार ।

परमगुरु हो जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः मोहांधकार-विनाशनाय दीपं निर्वपामीति स्वाहा ।६।

Dīpaka-jyōti timira chayakāra pūjauṁ śrījina kēvaladhāra |

Paramaguru hō jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya |

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣōḍaśakāraṅēbhya: Mōhāndhakāra-vināśanāya dīpaṁ nirvapāmīti svāhā |6|

अगर कपूर गंध शुभ खेय श्रीजिनवर आगे महकेय ।

परमगुरु हो जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः अष्टकर्म-दहनाय धूपं निर्वपामीति स्वाहा ।७।

Agara kapūra gandha śubha khēya śrījinavara āgē mahakēya |

Paramaguru hō jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya |

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣōḍaśakāraṅēbhya: Aṣṭakarma-dahanāya dhūpaṁ nirvapāmīti svāhā |7|

श्रीफल आदि बहुत फलसार, पूजों जिन वाँछित-दातार ।

परमगुरु हो जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः मोक्षफल-प्राप्तये फलं निर्वपामीति स्वाहा ।८।

Śrīphala ādi bahuta phalasāra, pūjauṁ jina vāṁchita-dātāra |

Paramaguru hō jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya |

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣōḍaśakāraṅēbhya: Mōkṣaphala-prāptayē phalaṁ nirvapāmīti svāhā |8|

जल-फल आठों दरब चढ़ाय, 'द्यानत' वरत करों मन-लाय ।

परमगुरु हो जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

दरशविशुद्धि-भावना भाय, सोलह तीर्थकर-पद-दाय ।

परमगुरु हो, जय-जय नाथ परमगुरु हो ॥

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः अनर्घ्यपद-प्राप्तये अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।९।

Jala-phala āṭhōṁ daraba caṛhāya, 'dyānata' varata karauṁ mana-lāya |

Paramaguru hō jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Daraśaviśud'dhi-bhāvanā bhāya, sōlaha tīrthaṅkara-pada-dāya |

Paramaguru hō, jaya-jaya nātha paramaguru hō ||

Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣōḍaśakāraṅēbhya: Anarghyapada-prāptayē arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |9|

प्रत्येक भावना के अर्घ्य (सवैया तेईसा)

Pratyēka bhāvanā kē arghya (savaiyā tēr'isā)

दर्शन शुद्ध न होवत जो लग, तो लग जीव मिथ्याती कहावे ।
काल अनंत फिरे भव में, महादुःखन को कहूँ पार न पावे ॥
दोष पचीस रहित गुण-अम्बुधि, सम्यग्दरशन शुद्ध ठरावे ।
'ज्ञान' कहे नर सोहि बड़ो, मिथ्यात्व तजे जिन-मारग ध्यावे ॥
ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्धि-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।१।

Darśana śud'dha na hōvata jō laga, tō laga jīva mithyātī kahāvē |
Kāla ananta phirē bhava mēm, mahādu:Khana kō kahuṁ pāra na pāvē ||
Dōṣa pačīsa rahita guṇa-ambudhi, samyagdaraśana śud'dha ṭharāvē |
'Jñāna' kahē nara sōhi baṛō, mithyātva tajē jina-māraga dhyāvē ||
Om hrīm darśanaviśud'dhi-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |1|

देव तथा गुरुराय तथा, तप संयम शील व्रतादिक-धारी ।
पाप के हारक काम के छारक, शल्य-निवारक कर्म-निवारी ॥
धर्म के धीर कषाय के भेदक, पंच प्रकार संसार के तारी ।
'ज्ञान' कहे विनयो सुखकारक, भाव धरो मन राखो विचारी ॥
ॐ ह्रीं विनयसम्पन्नता-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।२।

Dēva tathā gururāya tathā, tapa sanyama śīla vratādika-dhārī |
Pāpa kē hāraka kāma kē chāraka, śalya-nivāraka karma-nivārī ||
Dharma kē dhīra kaṣāya kē bhēdaka, pañca prakāra sansāra kē tāri |
'Jñāna' kahē vinayō sukhakāraka, bhāva dharō mana rākhō vicārī ||
Om hrīm vinayasampannatā-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |2|

शील सदा-सुखकारक है, अतिचार-विवर्जित निर्मल कीजे ।
दानव-देव करें तसु सेव, विषानल भूत-पिशाच पतीजे ॥
शील बड़ो जग में हथियार, जु शील को उपमा काहे की दीजे ।
'ज्ञान' कहे नहिं शील बराबर, तातें सदा दृढ़-शील धरीजे ॥
ॐ ह्रीं निरतिचार-शीलव्रत-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।३।

Śīla sadā-sukhakāraka hai, aticāra-vivarjita nirmala kījē |
Dānava-dēva karēm tasu sēva, viṣānala bhūta-piśāca patījē ||
Śīla baṛō jaga mēm hathiyāra, ju śīla kō upamā kāhē kī dījē |
'Jñāna' kahē nahim śīla barābara, tātēm sadā dṛṛha-śīla dharījē ||
Om hrīm niraticāra-śīlavrata-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |3|

ज्ञान सदा जिनराज को भाषित, आलस-छोड़ पढ़े जो पढ़ावे ।
द्वादश-दोउ-अनेकहुँ भेद, सुनाम मती-श्रुति पंचम पावे ॥
चारहुँ भेद निरंतर भाषित, ज्ञान-अभीक्षण शुद्ध कहावे ।
'ज्ञान' कहे श्रुत-भेद अनेक जु, लोकालोक हि प्रगट दिखावे ॥
ॐ ह्रीं अभीक्षणज्ञानोपयोग-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।४।

Jñāna sadā jinarāja kō bhāṣita, ālasa-chōṛa paṛhē jō paṛhāvē |
Dvādaśa-dō'u-anēkahuṁ bhēda, sunāma matī-śruti pañcama pāvē ||
Cārahuṁ bhēda nirantara bhāṣita, jñāna-abhīkṣaṇa śud'dha kahāvē |
'Jñāna' kahē śruta-bhēda anēka ju, lōkālōka hi pragaṭa dikhāvē ||
Om hrīm abhīkṣaṇajñānōpayōga-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |4|

भात न तात न पुत्र कलत्र न, संगम दुर्जन ये सब खोटो ।
मंदिर सुन्दर काय सखा, सबको हमको इमि अंतर मोटो ॥
भाउ के भाव धरी मन भेदन, नाहिं संवेग पदारथ छोटो ।
'ज्ञान' कहे शिव-साधन को जैसो, साह को काम करे जु बणोटो ॥

ॐ ह्रीं संवेग-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।५।

**Bhrāta na tāta na putra kalatra na, saṅgama durjana yē saba khōṭō ।
Mandira sundara kāya sakhā, sabakō hamakō imi antara mōṭō ॥
Bhā'u kē bhāva dharī mana bhēdana, nāhir̄m sanvēga padāratha chōṭō ।
'Jñāna' kahē śiva-sādhana kō jaisō, sāha kō kāma karē ju baṇōṭō ॥**

Om hrīm̄ sanvēga-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā ।5।

पात्र-चतुर्विध देख अनूपम, दान-चतुर्विध भावसुं दीजे ।
शक्ति-समान अभ्यागत को, अति-आदर से प्रणिपत्य करीजे ॥
देवत जे नर दान सुपात्रहिं, तास अनेकहिं कारण सीझें ।
बोलत 'ज्ञान' देहि शुभ-दान जु, भोग-सुभूमि महासुख लीजे ॥

ॐ ह्रीं शक्तितस्त्याग-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।६।

**Pātra- catuvidha dēkha anūpama, dāna- catuvidha bhāvasuṁ dījē ।
Śakti-samāna abhyāgata kō, ati-ādara sē praṇipatyā karijē ॥
Dēvata jē nara dāna supātrahir̄m, tāsa anēkahir̄m kāraṇa sījḥēr̄m ।
Bōlata 'jñāna' dēhi śubha-dāna ju, bhōga-subhūmi mahāsukha lījē ॥**

Om hrīm̄ śaktitastyāga-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā ।6।

कर्म-कठोर गिरावन को निज, शक्ति-समान उपोषण कीजे ।
बारह-भेद तपे तप सुन्दर, पाप जलांजलि काहे न दीजे ॥
भाव धरी तप-घोर करी, नर-जन्म सदा फल काहे न लीजे ।
'ज्ञान' कहे तप जे नर भावत, ताके अनेकहिं पातक छीजे ॥

ॐ ह्रीं शक्तितस्तप-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।७।

**Karma-kaṭhōra girāvana kō nija, śakti-samāna upōṣaṇa kījē ।
Bāraha-bhēda tapē tapa sundara, pāpa jalāñjali kāhē na dījē ॥
Bhāva dharī tapa-ghōra karī, nara-janma sadā phala kāhē na lījē ।
'Jñāna' kahē tapa jē nara bhāvata, tākē anēkahir̄m pātaka chījē ॥**

'Om hrīm̄ śaktitastapa-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā ।7।

साधुसमाधि करो नर भावक, पुण्य बड़ो उपजे अघ छीजे ।
साधु की संगति धर्म को कारण, भक्ति करे परमारथ सीजे ॥
साधुसमाधि करे भव छूटत, कीर्ति-छटा त्रैलोक में गाजे ।
'ज्ञान' कहे यह साधु बड़ो, गिरिश्रृंग-गुफा-बिच जाय विराजे ॥

ॐ ह्रीं साधुसमाधि-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।८।

**Sādhusamādhi karō nara bhāvaka, puṇya baṛō upajē agha chījē ।
Sādhu kī saṅgati dharma kō kāraṇa, bhakti karē paramāratha sījē ॥
Sādhusamādhi karē bhava chūṭata, kīrti-chaṭā trailōka mēm̄ gājē ।
'Jñāna' kahē yaha sādhu baṛō, girīśr̄ṅga-guphā-bica jāya virājē ॥**

Om hrīm̄ sādhusamādhi- bhāvanāyē nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā ।8।

कर्म के योग व्यथा-उदये, मुनिपुंगव कुन्त सुभेषज कीजे ।
 पित्त-कफानिल साँस, भगंदर, ताप को शूल महागद छीजे ॥
 भोजन-साथ बनाय के औषध, पथ्य-कुपथ्य-विचार के दीजे ।
 'ज्ञान' कहे नित ऐसी वैय्यावृत्य करे तस देव-पतीजे ॥

ॐ ह्रीं वैयावृत्यकरण-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।९।

Karma kē yōga vyathā-udayē, munipuṅgava kunta subhēṣaja kījē |
Pitta-kaphānila sāṁsa, bhagandara, tāpa kō śūla mahāgada chījē ॥
Bhōjana-sātha banāya kē auṣadha, pathya-kupathya-vicāra kē dījē |
'Jñāna' kahē nita aisī vaiyyāvṛtya karē tasa dēva-patījē ॥

Om hrīm vaiyāvṛtyakaraṇa-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |9|

देव सदा अरिहंत भजो जई, दोष -अठारा किये अतिदूरा ।
 पाप पखाल भये अतिनिर्मल, कर्म-कठोर किए चकचूरा ॥
 दिव्य-अनंत-चतुष्टय शोभित, घोर मिथ्यान्ध-निवारण सूरा ।
 'ज्ञान' कहे जिनराज अराधो, निरंतर जे गुण-मंदिर पूरा ॥

ॐ ह्रीं अर्हद्भक्ति-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।१०।

Dēva sadā arihanta bhajō ja'i, dōṣa -aṭhārā kiyē atidūrā |
Pāpa pakhāla bhayē atinirmala, karma-kāṭhōra ki'ē cakacūrā ॥
Divya-ananta-catuṣṭaya śōbhita, ghōra mithyāndha-nivāraṇa sūrā |
'Jñāna' kahē jinarāja arādhō, nirantara jē guṇa-mandira pūrā ॥

Om hrīm ar'hadbhakti-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |10|

देवत ही उपदेश अनेक सु, आप सदा परमारथ-धारी ।
 देश-विदेश विहार करें, दश-धर्म धरें भव-पार उतारी ॥
 ऐसे अचारज भाव-धरी भज, सो शिव चाहत कर्म-निवारी ।
 'ज्ञान' कहे गुरु-भक्ति करो नर, देखत ही मनमाँहि विचारी ॥

ॐ ह्रीं आचार्यभक्ति-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।११।

Dēvata hī upadēśa anēka su, āpa sadā paramāratha-dhārī |
Dēśa-vidēśa vihāra karēm, daśa-dharma dharēm bhava-pāra utārī ॥
Aisē acāraja bhāva-dharī bhaja, sō śiva cāhata karma-nivārī |
'Jñāna' kahē guru-bhakti karō nara, dēkhata hī manamāṁhi vicārī ॥

Om hrīm rīm ācāryabhakti-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |11|

आगम-छन्द-पुराण पढ़ावत, साहित तर्क-वितर्क बखाने ।
 काव्य कथा नव नाटक पूजन, ज्योतिष वैद्यक शास्त्र प्रमाने ॥
 ऐसे बहुश्रुत साधु मुनीश्वर, जो मन में दोउ भाव न आने ।
 बोलत 'ज्ञान' धरी मन सान जु, भाग्य विशेषतें ज्ञानहि साने ॥

ॐ ह्रीं बहुश्रुतभक्ति-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।१२।

Āgama-chanda-purāṇa paṛhāvata, sāhita tarka-vitarka bakhānē |
Kāvya kathā nava nāṭaka pūjana, jyōtiṣa vaidyakaśāstra pramānē ॥
Aisē bahuśruta sādhu munīśvara, jō mana mēm dō'u bhāva na ānē |
Bōlata 'jñāna' dharī mana sāna ju, bhāgya viśēṣataim jñānahi sānē ॥

Om hrīm bahuśrutbhakti-bhāvanāyai: Nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |12|

द्वादश-अंग उपांग सदागम, ताकी निरंतर भक्ति करावे ।
 वेद अनूपम चार कहे तस, अर्थ भले मनमाँहि ठरावे ॥
 पढ़ बहुभाव लिखो निज अक्षर, भक्ति करी बड़ि-पूज रचावे ।
 'ज्ञान' कहे जिन-आगम-भक्ति, करो सद-बुद्धि बहुश्रुत पावे ॥

ॐ ह्रीं प्रवचनभक्ति-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।१३।

Dvādaśa-aṅga upāṅga sadāgama, tākī nirantara bhakti karāvē |
Vēda anūpama cāra kahē tasa, artha bhalē manamāñhi ṭharāvē ||
Paṛha bahubhāva likhō nija akṣara, bhakti karī baṛi-pūja racāvē |
'Jñāna' kahē jina-āgama-bhakti, karō sad-bud'dhi bahuśruta pāvē ||

Om hrīm pravacanabhakti-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |13|

भाव धरे समता सब जीवसु, स्तोत्र पढ़े मुख से मनहारी ।
 कायोत्सर्ग करे मन प्रीतसु, वंदन देव-तर्णों भवतारी ॥
 ध्यान धरी मद दूर करी, दोउ-बेर करे पड़कम्मन भारी ।
 'ज्ञान' कहे मुनि सो धनवंत जु, दर्शन-ज्ञान-चरित्र-उघारी ॥

ॐ ह्रीं आवश्यकपरिहाणि-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।१४।

Bhāva dharē samatā saba jīvasu, stōtra paṛhē mukha sē manahārī |
Kāyōtsarga karē mana prītasu, vandana dēva-taṇōṁ bhavatārī ||
Dhyāna dharī mada dūra karī, dō'u-bēra karē paṛakam'mana bhārī |
'Jñāna' kahē muni sō dhanavanta ju, darśana-jñāna-caritra-ughārī ||

Om hrīm āvaśyakāparihāṇi-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |14|

जिन-पूजा रचे परमारथसूं, जिन-आगे नृत्य-महोत्सव ठाने ।
 गावत गीत बजावत ढोल, मृदंग के नाद सुधांग बखाने ॥
 संग प्रतिष्ठा रचे जल-जातरा, सद्गुरु को साहमो कर आने ।
 'ज्ञान' कहे जिन-मार्ग-प्रभावन, भाग्य-विशेषसु जानहिं जाने ॥

ॐ ह्रीं मार्गप्रभावना-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।१५।

Jina-pūjā racē paramāraṭhasūṁ, jina-āgē nṛtya-mahōtsava ṭhāṇē |
Gāvata gīta bajāvata ḍhōla, mṛdaṅga kē nāda sudhāṅga bakhāṇē ||
Saṅga pratiṣṭhā racē jala-jātarā, sadguru kō sāhamō kara āṇē |
'Jñāna' kahē jina-mārga-prabhāvana, bhāgya-viśēṣasu jānahiṁ jāṇē ||

Om hrīm mārgaprabhāvanā-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |15|

गौरव-भाव धरी मन से, मुनि-पुंगव को नित वत्सल कीजे ।
 शील के धारक भव्य के तारक, तासु निरंतर स्नेह धरीजे ॥
 धेनु यथा निज बालक को, अपने जिय छोड़ि न और पतीजे ।
 'ज्ञान' कहे भवि-लोक सुनो, जिन वत्सल-भाव धरे अघ छीजे ॥

ॐ ह्रीं प्रवचन-वात्सल्य-भावनायै नमः अर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।१६।

Gaurava-bhāva dharō mana sē, muni-puṅgava kō nita vatsala kījē |
Śīla kē dhāraka bhavya kē tāraka, tāsu nirantara snēha dharījē ||
Dhēnu yathā nijabālaka kō, apanē jiya chōṛi na aura patījē |
'Jñāna' kahē bhavi-lōka sunō, jina vatsala-bhāva dharē agha chījē ||

Om hrīm pravacana-vātsalya-bhāvanāyai nama: Arghyaṁ nirvapāmīti svāhā |16|

(जाप्य मंत्र)

ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यै नमः, ॐ ह्रीं विनयसम्पन्नतायै नमः, ॐ ह्रीं शीलव्रताय नमः, ॐ ह्रीं अभीक्षणज्ञानोपयोगाय नमः, ॐ ह्रीं संवेगाय नमः, ॐ ह्रीं शक्तितस्त्यागाय नमः, ॐ ह्रीं शक्तितस्तपसे नमः, ॐ ह्रीं साधुसमाध्यै नमः, ॐ ह्रीं वैयावृत्यकरणाय नमः, ॐ ह्रीं अर्हद्भक्त्यै नमः, ॐ ह्रीं आचार्यभक्त्यै नमः, ॐ ह्रीं बहुश्रुतभक्त्यै नमः, ॐ ह्रीं प्रवचनभक्त्यै नमः, ॐ ह्रीं आवश्यकापरिहाण्यै नमः, ॐ ह्रीं मार्गप्रभावनायै नमः, ॐ ह्रीं प्रवचनवात्सल्यै नमः।

(Jāpya mantra)

Om hrīm darśanaviśud'dhayai nama:, Om hrīm vinayasampannatāyai nama:, Om hrīm śilavratāya nama:, Om hrīm abhikṣṇajñānōpayōgāya nama:, Om hrīm sanvēgāya nama:, Om hrīm śaktitastyāgāya nama:, Om hrīm śaktitastapasē nama:, Om hrīm sādhusamādhyaē nama:, Om hrīm vaiyāvṛtyakaraṇāya nama:, Om hrīm ar'hadbhaktyai nama:, Om hrīm ācāryabhaktyai nama:, Om hrīm bahuśrutabhaktyai nama:, Om hrīm pravacanabhaktyai nama:, Om hrīm āvaśyakāparihāṇyai nama:, Om hrīm mārgaprabhāvanāyai nama:, Om hrīm pravacanavātsalyai nama:.

जयमाला

Jayamālā

(दोहा)

षोडश -कारण गुण करे, हरे चतुर्गति-वास ।
पाप-पुण्य सब नाशके, ज्ञान-भानु परकाश ॥

(dōhā)

Sōḍaśa -kāraṇa guṇa karē, harē caturgati-vāsa ।
Pāpa-puṇya saba nāśakē, jñāna-bhānu parakāśa ॥

(चौपाई 16 मात्रा)

दरश-विशुद्धि धरे जो कोई, ताको आवागमन न होई ।
विनय महाधारे जो प्राणी, शिव-वनिता की सखी बखानी ॥१॥

(Caupār'i 16 mātrā)

Daraśa-viśud'dhi dharē jō kō'i, tākō āvāgamana na hō'i ।
Vinaya mahā dhārē jō prāṇī, śiva-vanitā kī sakhī bakhānī ॥1॥

शील सदा दृढ़ जो नर पाले, सो औरन की आपद टाले ।

ज्ञानाभ्यास करे मनमाहीं, ताके मोह-महातम नाहीं ॥२॥

Śīla sadā dṛṛha jō nara pālē, sō aurana kī āpada ṭālē ।
Jñānābhyāsa karē manamāhīṁ, tākē mōha-mahātama nāhīṁ ॥2॥

जो संवेग-भाव विस्तारे, सुरग-मुक्ति-पद आप निहारे ।

दान देय मन हरष विशेषे, इहभव जस परभव सुख पेखे ॥३॥

Jō sanvēga-bhāva vistārē, suraga-mukati-pada āpa nihārē ।
Dāna dēya mana haraṣa viśēṣē, iha bhava jasa parabhava sukha pēkhē ॥3॥

जो तप-तपे खपै अभिलाषा, चूरे करम-शिखर गुरु भाषा ।
साधु-समाधि सदा मन लावै, तिहुँ जग भोग भोगि शिव जावे ॥४॥
Jō tapa-tapē khapai abhilāṣā, cūrē karama-śikhara guru bhāṣā ।
Sādhu-samādhi sadā mana lāvai, tihuṁ jaga bhōga bhōgi śiva jāvē ॥4॥

निश-दिन वैयावृत्य करैया, सो निहचै भव-नीर तिरैया ।
जो अरहंत-भगति मन आने, सो जन विषय - कषाय न जाने ॥५॥
Niśa-dina vaiyāvṛtya karaiyā, sō nihacai bhava-nīra tiraiyā ।
Jō arahanta-bhagati mana ānai, sō jana viṣaya - kaṣāya na jānē ॥5॥

जो आचारज-भगति करे है, सो निर्मल आचार धरे है ।
बहुश्रुतवंत-भगति जो करई, सो नर संपूरन श्रुत धरई ॥६॥
Jō ācāraja-bhagati kare hai, sō nirmala ācāra dharē hai ।
Bahuśrutavanta-bhagati jō karar'i, sō nara sampūrana śruta dharar'i ॥6॥

प्रवचन-भगति करे जो ज्ञाता, लहे ज्ञान परमानंद-दाता ।
षट्-आवश्य काल जो साधे, सोही रत्न-त्रय आराधे ॥७॥
Pravacana-bhagati karē jō jñātā, lahē jñāna paramānanda-dātā ।
Ṣaṭ-āvaśya kāla jō sādhai, sōhī ratna-traya ārādhai ॥7॥

धरम-प्रभाव करें जे ज्ञानी, तिन शिव-मारग रीति पिछानी ।
वत्सल-अंग सदा जो ध्यावे, सो तीर्थकर-पदवी पावे ॥८॥
Dharama-prabhāva karaiṁ jē jñānī, tina śiva-māraga rīti pichānī ।
Vatsala-aṅga sadā jō dhyāvē, sō tīrthaṅkara-padavī pāvē ॥8॥

(दोहा)

एही सोलह-भावना, सहित धरे व्रत जोय ।
देव-इन्द्र-नर-वंद्य-पद, 'द्यानत' शिव-पद होय ॥
ॐ ह्रीं दर्शनविशुद्ध्यादिषोडशकारणेभ्यः जयमाला-पूर्णाघ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।
(Dōhā)
Ehī sōlaha-bhāvanā, sahita dharē vrata jōya ।
Dēva-indra-nara-vandya-pada, 'dyānata' śiva-pada hōya ॥
Om hrīm darśanaviśud'dhyādiṣoḍaśakāraṅebhyaḥ Jayamālā-pūrṇāghyaṁ nirvapāmīti svāhā ।

(सवैया तेईसा)

सुन्दर षोडशकारण-भावना, निर्मल-चित्त-सुधारक धारे ।
कर्म अनेक हने अतिदुर्द्धर, जन्म-जरा-भय मृत्यु निवारे ॥
दुःख-दरिद्र-विपत्ति हरे, भवसागर को पर पार उतारे ।
'ज्ञान' कहे यही षोडशकारण, कर्मनिवारण, सिद्धि सु धारे ॥

(Savaiyā tēr'isā)

Sundara ṣoḍaśakāraṇa-bhāvanā, nirmala-citta-sudhāraka dhārē |
Karma anēka hanē atidurd'dhara, janma-jarā-bhaya mṛtyu nivārē ||
Du:Kha-daridra-vipatti harē, bhavasāgara kō para pāra utārē |
'Jñāna' kahē yahī ṣoḍaśakāraṇa, karmanivāraṇa, sid'dha su dhārēm ||

॥ इत्याशीर्वादः पुष्पांजलिं क्षिपेत् ॥

|| *Ityāśīrvāda: Puṣpāñjalim kṣipēt* ||

***** A *****